

About Publication:

Torah in English, now in its second year, is a publication created by the Bochurim at Poconos Yeshiva. Its purpose is to broaden access to the wisdom of the Torah and the teachings of Rebbe, allowing more people to learn and engage with the Torah. It also allows the Bochurim who enjoy writing in English the ability to do so.

Produced by:

Hatomim Avraham Meir HaKohen Lezell

Hatomim Menachem Mendel HaLevi Green

Hatomim Dovid Aryeh Eber

Hatomim Leibel Edelman

Hatomim Yitzchak Yonah Vernik

Checked by: Rabbi Mendy Gurevitch

For sponsorships and dedication opportunities please contact us at: englishtorah@gmail.com

For corrections contact us at: englishtorah@gmail.com

Designs by: YG designs

Foreword

Every year since Yud Shevat 5711 (1951), the day the Rebbe accepted being the leader of Lubavitch, until the year 5748 (1988) the Rebbe would recite a Maamer based on the Maamer of his father-in-law, the Frierdiker Rebbe, titled "באתי לגני" which was published Yud Shevat 5710 (1950) the day of the Frierdiker Rebbe's Histalkus.

The *Frierdiker Rebbe's* original *Maammer* consists of twenty chapters. Each year the *Rebbe* would explain one chapter, after completing all twenty chapters, the *Rebbe* started the cycle over again, this time explaining the *Frierdiker Rebbe's Maamer* with a new depth.

This year's chapter is number fifteen, which was explained by the *Rebbe* in 5725 (1965) and then again in 5745 (1985).

Torah in English translated the באתי לגני from 5725. However, since this is a non-edited *Maamer* of the Rebbe, all though we did our best, not all explanations are necessarily correct.

Hebrew text reprinted with permission of *Vaad L'hafotzas Sichos*.

Torah In English

The 24th of *Teves*, 212^{th1} anniversary of the *Alter Rebbe's Yahrtzeit*, *Erev Shabbos Parshas Va'era*. 5785

Canadensis, Pennsylvania

¹ The numerical value of "רבי".

This booklet is dedicated to all the Jewish soldiers who are putting their lives on the line on behalf of the entire Jewish Nation

באתי לגני ה'תשכ"ה

א) באתי לגני אחותי כלה, ומביא בעל ההילולא מאמר המדרש, לגני לגנוני למקום שהי׳ עיקרי בתחלה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה, ואח"כ הנה אדם הראשון ע"י חטא עה"ד סילק את השכינה מהארץ לרקיע, ואח"כ בדורות שלאח"ז שעברו על ציוויי הוי׳ נסתלקה השכינה מרקיע לרקיע עד לרקיע השביעי.

"I came to my garden my sister my bride."

On this verse, the *Frierdiker Rebbe* quotes the *Midrash*: "To my garden refers to my bridal chamber," the original main dwelling place, for in the beginning the *Ikur Shechinah* was in the lower realms. However, after *Adam*, the first person, sinned by eating from the Tree of Knowledge, *Hashem* removed the *Shechinah* from the land to the first firmament. Throughout later generations, as they transgressed *Hashem's* commands, the *Shechinah* receded from one firmament to the next, up until the seventh firmament."

ואח"כ באו צדיקים אבות העולם וכו׳ והורידו את השכינה מרקיע השביעי מלמעלה למטה, מרקיע לרקיע, עד שבא השביעי שהוא משה רבינו, וכל השביעין חביבין, והוריד את השכינה מרקיע הא׳ לארץ.

"Afterward, righteous individuals, such as the patriarchs etc., brought the *Shechinah* down (starting) from the seventh firmament, (and continuing downward) from one firmament to the next (over six generations), until the seventh leader, *Moshe Rabbeinu*, (and "all sevenths are cherished") who brought the *Shechinah* down from the first firmament back to earth."

² A bridal chamber is a place for the *Chosson* and *Kallah* to spend time together, the same is with this world, it is a bridal chamber for *Hashem* and the *Yidden*.

וזו היתה הכוונה שתהי׳ השכינה במקום שהי׳ עיקרי בתחלה, שיחזור להיות עיקר שכינה בתחתונים.

This was the purpose, for the *Shechinah* to return to where it was initially, the returning of the *Shechinah* is essence to the lowest reality.

וזהו מ"ש וישכנו לעד עלי׳, שצדיקים, ועמך כולם צדיקים, ענינם ועבודתם הוא וישכנו לעד עלי׳, היינו לעשות דירה לו ית׳ בתחתונים.

And this adds depth to the verse, "and they will dwell forever on it." That the purpose and mission of the righteous, (including all *Yidden*, since "your nation is entirely righteous") is to establish a dwelling place for *Hashem* in the lowest reality.

וזהו ע"י אתכפיא ואתהפכא סט"א, שעי"ז אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין, והיינו יקרא דקוב"ה שהוא בכולהו עלמין בשוה, ובאופן של אסתלק, והוא גילוי אור הסובב כל עלמין, שהוא בכל העולמות בשוה.

This is achieved through bending and transforming the "Sitra Achra³," causing the glory of the Holy One blessed be He, to radiate throughout all realms (i.e. worlds). This is a revelation of the all-encompassing divine light, which permeates all worlds equally.

וזהו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בהמשכן ומקדש, ובתוכם הוא ג"כ כמרז"ל בתוך כל אחד ואחד מישראל אשר ענינם הוא שהם משכינים, ובלשון הפסוק וישכנו לעד עלי׳, שכינתו למטה.

And this is the meaning behind the verse, "They shall make for me a sanctuary, and I will dwell within them," (simply referring to the Mishkan and the Beis HaMikdash.) The sages explain, that the words

_

³ Literally, "the other side." There are two sides: One side tells you: "There is nothing besides for Hashem", and the other side says, "There is nothing besides for me". "The other side" is the side that hides *Hashem's* oneness.

"within them" show us that it is the responsibility of every Yid to draw down Hashem's presence (to dwell) within them. As (seen) in the words of the verse "And they will dwell forever-"לעד" on it," meaning that Yidden cause "לעד" the Ikur Shechinah to dwell below.⁴

ולכן במקדש ומשכן, אשר ענינם הוא לעשות ושכנתי, הי' עיקר עבודתם בקרבנות וקטורת, וכהלשון רזא דקורבנא עולה עד רזא דא"ס, וגם אשר נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני, וזה נמשך למטה.

Therefore, the main service by the *Beis HaMikdash* and the *Mishkan*, (their purpose being to cause "and I will dwell",) was with sacrifices and incense. As expressed in the *Zohar*, "The deeper idea of the sacrifices reaches until the infinite light of *Hashem*", and as also seen in the *Gemara*: "It is a pleasant spirit before me; that I spoke, and My will was fulfilled" and this is drawn down below.

ולכן הי׳ המשכן בנוי מעצי שטים ואיתא במדרש ששטים מלשון שטות, לפי שצריכים להפוך שטות העולם ולעשות מזה קרשים למשכן.

And it was for this reason that the *Mishkan* was built from acacia wood (עצי שטים), since as the *Midrash* notes the word "שטים" stems from the word "שטות" ("craziness"⁵). This is because we need to take the "craziness of the world" and transform it into "beams for the *Mishkan*".

דהנה קרש אותיות שקר, וכמו שמפרש בארוכה בהמשך המאמר שאותיות קי ר' שי (מתיבת קרש) רומזים על ענינם למעלה וענינם בעבודת האדם, וע"י שעושים משקר העולם קרשים למשכן, שזה נעשה מעצי שטים (מל' שטות, כנ"ל), אז נעשים נצבים ועומדים (עצי שטים עומדים) כענין העמודים. המחברים מעלה

⁴ In the *Frierdiker Rebbes Maamer* he explains how "לעד" refers to *Ikur Shechinah*.

⁵ Commonly translated as "folly" or "foolishness", however here we translated it as "craziness", since just like craziness is beyond reasoning or understanding, so too we should serve *Hashem* through "holy craziness".

ומטה ומטה עם מעלה, עד שנעשים כאחדים, שזה נעשה ע"י שטות דקדושה, היינו ע"י העבודה שלמעלה מטעם ודעת.

The letters of the word "קרש" (beam), are the same as those of the word "שקר" (falsehood). As explained at length in the continuation of the *Frierdiker Rebbe's Maamer* each of the letters , שׁקר hint at their deeper spiritual significance and application in man's life mission.

Through taking the "craziness of the world" and building from it "beams for the *Mishkan*," which were made from שטים wood (i.e. "craziness" as explained above) then the "beams" become upright and standing ("עצי שטים עומדים"), like pillars that connect above with below and below with above, until they become like one.

This is accomplished through using "holy craziness", i.e. through serving *Hashem* beyond reasoning and understanding.

ומבאר בהמאמר, שעבודה זו נעשית ע"י ישראל, ולכן נקראים בשם צבאות ה׳.

The *Frierdiker Rebbe* explains (in the *Maamer*) that the *Yidden* are the ones who do this mission, and therefore they are called by the name "*Tzivos Hashem*" (The Army of *Hashem*).

וממשיך לבאר ענין הצבא, שענין הצבא ה"ה שעל ידם יוצאים במלחמה לנצח המלחמה, הרי רואים למטה במלכותא דארעא שענין הנצחון נוגע להמלך ביותר וביותר, עד שאפילו האוצרות שאצרו אבותיו ואצר גם הוא, שהם יקרים כ"כ עד שאין מראים אותם אפילו, ועאכו"כ שאין נותנים אותם, ומ"מ בשביל נצחון מלחמה הוא פותח ומבזבז אוצרות אלו, ונותן האוצרות ע"י פקידי החיל לאנשי הצבא, צבאות הוי׳, כדי לנצח במלחמה.

And the *Frierdiker Rebbe* goes on to explain that the purpose of an army is that through them a country can go out to war to be victorious.

It is seen down here, by the earthly kingdom, that victory is of the utmost importance to the king. This is to the extent that even the treasuries that the king and his fathers amassed, which are so precious to the king that he doesn't even show them, and certainly doesn't give them to anyone, even so, to ensure victory he opens and splurges these treasuries.

And he gives these treasures to his soldiers, *Tzivos Hashem*, through their commanders, in order to be victorious.

וכדי לבאר ענין האוצר למעלה, מקדים מ"ש בזהר ובתקו"ז דאור א"ס הוא למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית (ומסיים אח"כ בההמשך, שהענין דלמעלה עד אין קץ הו"ע האוצר).

In order to explain what treasuries are spiritually, the *Frierdiker Rebbe* prefaces with what is written in the *Zohar* and *Tikunei Zohar*: "*Hashem's* infinite light is "above to no-end", and "below without finish." And the *Frierdiker Rebbe* concludes (later on in the *Maamer*) that the concept of "above to no-end" refers to the *Otzar* (treasury).

ולהבין בהרחבה ובעמקות גודל הענין דלמעלה עד אין קץ (ענין האוצר), מבאר בפרקים הקודמים (וביאוריו) גודל הענין דלמטה עד אין תכלית, שהוא הענין דאוא"ס כמו שמתפשט למטה, ועד אין תכלית, ובאופן שבכ"מ שהוא, עד בהמטה מטה, הוא באופן של אוא"ס.

To understand (extensively and with depth) the greatness of the concept of "above to no-end" (which refers to the treasuries), the *Frierdiker Rebbe* explains in the previous chapters the greatness of its opposite, the concept of "below without finish," which is how the infinite light expresses itself below, even in the lowest of places, in a way that it remains infinite.

שמזה מובן גודל הענין שבזה.

From here (understanding its opposite, "below without finish") it is understood the greatness of this concept (the concept of "above to no-end").

ע"כ התוכן די"ד פרקים הראשונים.

Until here is the contents of the first fourteen chapters of the *Frierdiker Rebbe's Maamer*.

באתי לגני

Chapter Two

OHR-EIN-SOF ABOVE IS AS IT IS BELOW

ב) ועתה מתחיל לבאר הענין דלמעלה עד אין קץ שזהו עוד למעלה מהענין דלמטה עד אין תכלית, ומסיים (כנ"ל) שזהו"ע אוצר (למעלה עד אין קץ), וג"ז נותנים לאנשי הצבא, ולא נתינה רגילה בלבד, אלא באופן של בזבוז, שמזה גופא מובן עד כמה נוגע ענין הנצחון במלחמה ושזה נוגע להמלך בעצמו.

Now the *Frierdiker* Rebbe begins to explain the idea of "above to no end" (which is greater than the idea of "below without finish") concluding that this ("above to no end") is the *Otzar* (treasury) and even this is given to the soldiers, and not just in a regular giving but rather in a way of splurging. From this it is evident how important victory is and how much it pertains to the king himself.

ומבאר בפרק חמשה עשר, אחר שביאר הענין דלמטה עד אין תכלית, דכשם שהענין דלמטה עד אין תכלית הוא באוא"ס, הנה כמו"כ הענין דלמעלה עד אין קץ הוא ג"כ באוא"ס.

And the *Frierdiker Rebbe* explains (in the fifteenth chapter, after he explains "below without finish",) that just as *Hashem's* infinite light is found "below without finish" in the same way *Hashem's* infinite light is found, "above to no end".

וע"ד המבואר בהענין דלמטה עד אין תכלית שזהו המשכה למטה מטה, כמו"כ מובן בהענין דלמעלה עד אין קץ, שהוא מה שאוא"ס נמשך (ציט זיך) למעלה מעלה עד אין קץ, אלא שהוא באופן של מעלה ועילוי והעלם, שהוא בהעלם אחר העלם ועילוי אחר עילוי (ובב׳ אופנים כמבואר בהמאמר) בבחי׳ העדר האור והעדר הגילוי.

And just as the expression and revelation of the infinite light is "below without finish" i.e. the lowest of lows, so too the infinite light is

"above to no end" i.e. the highest of highs. This is where the light ascends and is concealed (from those below) through the light withdrawing deeper into its source.

It is concealed in two ways, (as explained in the *Frierdiker Rebbe's Maamer*) one, through the void of the light itself, and two, from the void of its revelation.

וביאור הענין הוא, דהנה לכאורה צ"ל, בשלמא הענין דלמטה עד אין תכלית מובן, שהרי אוא"ס בעצם הוא כמו שהוא לפנה"צ, א"כ מובן גודל הענין שנמשך למטה עד שאין למטה הימנו, שזהו (למטה מטה עד) אין תכלית לגבי הענינים כמו שהם לפנה"צ. אבל לכאורה אין שייך לבאר הענין של למעלה מעלה עד אין קץ דזה קאי על אוא"ס, דהרי בלא"ה הוא למעלה מהצמצום, וא"כ מהו זה שאומרים שאוא"ס הוא למעלה מעלה עד אין קץ.

Seemingly an explanation is due: The novelty of "below without finish" is readily understood: the infinite light is *unaffected* by the *Tzimtzum*, it is therefore a great wonder that it can be in the lowest realms, places of extreme limitation.

However, what is the novelty that the unlimited light is "above to no end", even without that it is an *unlimited* light, above the *Tzimtzum*, and above the worlds!

וע"ז מבאר, שהענין דלמעלה מעלה עד אין קץ הוא, שהוא בבחי׳ עילוי והעלם האור, ובהעלם אחר העלם עד אין קץ.

It is this that the *Frierdiker Rebbe* is addressing when he writes that the infinite light is "above to no end" in a way of "העלם האור" (concealing of the light).

(We aren't referring to the unlimited light in its default state but rather how the light is after its removal from its default state when it ascends and is withdrawn in its source.⁶)

TORAS HABA'AL SHEM-TOV

וכתורת הבעש"ט (שנדפס בכתר שם טוב) על מ"ש בראשית ברא אלקים את, שבראשית פי׳ התרגום (יונתן) בחוכמתא (שז"ע ראשית), והו"ע אות אל"ף, את, שבראשית פי׳ התרגום (יונתן) בהאל"ף, ואחר שנתלבש באות אל"ף (שזהו שהקב"ה (אלקים) נתעלם ונתלבש האל"ף באות בי"ת וכו׳, וזהו תיבת את (וכמ"ש בראשית ברא אלקים את, שהו"ע האותיות מאל"ף עד תי"ו), שכשנתלבש בהאל"ף אז ברא אצילות, ואח"כ ע"י התלבשות והעלם אחר העלם באות בי"ת ברא עולם הבריאה, ואח"כ נתלבש באות גימ"ל עד אות תי"ו, שז"ע ת׳ העלמות, ת׳ עלמין, שנבראו ע"י התלבשות באת (ת׳ אותי׳) ואח"כ עוד למטה מזה נתלבש עוד בהעלם אחר העלם, עד שנבראו תוהו ובוהו וחושך על פני תהום, עלמין דקליפין, שכ"ז נעשה ע"י אלקים, שזה ענין הגבורה והצמצום.

We will understand this based on the explanation of the *Baal Shem Tov* (printed in *Kesser Shem* Tov) on the verse "בראשית ברא אלקים" ("In the beginning *Hashem* created ...") and this is his wording:

"בחכמה" is translated by the *Targum Yerushalmi* 6 as "בחכמה" ("with wisdom"), another term for this is the letter κ , meaning that *Hashem* enclothes Himself in the letter κ (and creates light from the letter κ which is the light of אצילות), and afterward, He enclothes Himself with

⁶ For just as "below without finish" refers to the light after its removal from its default state, so too "above to no end" refers to the light after its removal from its default state just in the opposite way, in a way of elevation that leaves a void, versus in way of expression and revelation.

⁶ Even though it says *Targum* Yonason, it is really found in *Targum Yerushalmi*.

⁸ When the letter א is spelled out we get: "אליף" which can be translated as learn/teach similar to Chochmah, as seen in Iyov: "אאלפך הכמה" "I will teach you wisdom". (For more understanding of the connection between א and Chochmah see Sefer HaMaamorim Eter Maamer "Tiku" Page 3.)

the letter א into the letter ב (and creates the world of בריאה) until He enclothes Himself in the final letter π , i.e. four hundred enclothements, (the word את representing א through π , 1 through 400) π representing the last of the four hundred worlds.

And afterward, *Hashem* goes even lower and hides Himself within many concealments and masks, which are represented by the words, חוהו, ובוהו, וחושך, וחהום, creating the worlds of *Kelipah*.

This is the meaning of the next verse "The earth was astonishingly void, with darkness over the surface of the abyss". All of this is accomplished through the name "אלקים" which represents restraint and concealment."

ומזה מובן, שהוא למעלה ובעילוי עד אין קץ, דכמו שאוא"ס הוא בגילוי לפנה"צ עד שהוא ממלא כל המציאות (וכמו שמבאר אח"כ בהמאמר), הנה אח"כ הוא עצמו מתלבש בהעלם אחר העלם ועילוי אחר עילוי, עד שנעשה העלם האור, וכמו שמבאר (בהמאמר) אח"כ שסילק אורו על הצד, שז"ע העדר האור (סילק אורו) וגם העדר הגילוי, שגם במקום שהוא נמצא הוא נמצא שלא בגילוי.

Based on the above explanation⁹ we can understand that when the *Frierdiker Rebbe* writes in the *Maamer* that the light is "above to no end" in a way of "העלם האור", "he means to say that every¹⁰ withdrawal of the light to its source is "above to no end".

וזהו מה שע"י הענין של העלם אחר העלם הוא מבאר הענין דלמעלה מעלה עד אין קץ, שהוא בדוגמת משנת"ל בלמטה מטה עד אין תכלית.

_

⁹ That as the light prepares to descend to a lower level (while going through its devolution of the many concealments of *Seder Hishtalshelus*) a part of the light is withdrawn.

¹⁰ Not only the withdrawal of the light before the *Tzimtzum HaRishon* (*Siluk Haor*), but also the withdrawal of the light that occurs during *Seder Hishtalshelus*.

This is how the *Frierdiker Rebbe* (through explaining that the infinite light is "above to no end" in a way of "העלם האור") clarifies the great quality of "above to no end 10 ".

¹⁰ The *Frierdiker Rebbe* is also clarifying how the quality of "below without finish" is similar to the quality of "above to no end", for both refer to the light, not in its status quo. ("Above to no end" is the term for the light in withdrawal mode, while "below without finish" is the term for the light in *Hislabshus* mode.)

Chapter Three

TORAS HARAV HAMAGGID

ג) ומבאר שהעלם זה הוא לא באופן שהוא רק בהעלם ואינו שייך לגילוי (שירגישו אותו), אלא כמובן מתורת המגיד (ברמזי תורה פ' בהעלותך) עה"פ עשה לך שתי חצוצרות כסף, דמבאר שם, שפירוש חצוצרות הוא שתי חצאי צורות, וזהו"ע אדם, ד"ם הם דיבור מחשבה שזהו ענין האדם למטה, אבל עדיין אינו אדם שלם, ונעשה שלם רק ע"י שמתחבר עם האל"ף אלופו של עולם.

The Frierdiker Rebbe goes on to explain that the concealment of Hashem's light is not for the sake of perpetual concealment (i.e. in a way that it cannot possibly be revealed,) but rather for the ultimate revelation which is to follow, by prefacing with what's written in Rimzei Torah 12 (of the Maggid) on the verse: "עשה לך שתי הצוצרות כסף" ("Make for yourself two silver trumpets").

The *Maggid* explains that if you take the word הצוצרות (lit. trumpets) and you split it, you get הצו-צרות which means "half forms". On this the *Maggid* explains that this is what a אדם (person) is; the '7 stands for דיבור (speech) and the 'a (a') stands for אדם (thought), which is the make-up of a person in this world. However, a person is still not complete until he also has the letter 'א, since only when adding the אלופו ("Master of The Universe") is he an אדם (person).

ואיך נעשה זה (ווי קומט דאָס פאָר), מבאר ע"ז שעשה הקב"ה צמצומים הרבה בכמה עולמות, (ומסביר) שמגיע עד שנמשך עד האדם, כדי שיעשה האדם אחדות עם הקב"ה.

But how is it conceivable that *limited* man can relate and unite with 'x, ¹⁴ the ultimate infinity?

¹² On Parsha'as Beha'loscha.

 $^{^{13}}$ אל"ף is the letter 'א spelled out, which translates as Master.

Therefore, the *Frierdiker Rebbe* (based on the *Maggid* ¹⁴) explains: "*Hashem* made many *Tzimtzumim*, concealing his light within many worlds, all in order for man¹⁵ to (have the ability to) unite with Him.

ומזה מובן, שהצמצומים רבים הם ענין העלם אחר העלם, אבל תכלית הכוונה אינו שישארו הצמצומים וההעלמות, כ"א שיבואו וימשכו למטה למקום שהאדם נמצא, ובאופן שיפעלו גם על הד"ם, שיתחברו עם הא', עם הקב"ה, וביחד יהי׳ אז לא חצאי צורות ,אלא יהי׳ אדם.

"From this it is understood, that the many *Tzimtzumim* are not for the sake of perpetual concealment, but rather for the light's ultimate revelation, to be drawn down to the place in which man is found, spurring him to unite his \square "7, (as explained earlier, his speech and thought), with the ' \aleph , ¹² and then together they will no longer be "half forms" but rather a complete "form"- \square 7 \leftrightarrow \aleph .

וצריך לפעול כ"כ (כמו שממשיך ברמזי תורה), שהאדם צריך לפרוש א"ע מכל הגשמיות שלו, ויעלה מלמטלמ"ע, עד שמתאחד עם הקב"ה, שמזה נראה שהלמעלה עד אין קץ אין ענינו שהוא העלם שאינו שייך להמקום שבו מתעלם, אלא שנעשה התאחדות והוא באופן פנימי עד שהאדם (שובר) פורש א"ע מכל הגשמיות ועולה למעלה ומתאחד עם הקב"ה.

And the *Maggid* continues: "Man needs to toil, freeing himself of his coarse nature, elevating himself from "below" (this physical world) to "above" (*Hashem*) until he reaches complete oneness with *Hashem*. ¹⁶"

¹⁴ The *Maggid* is adding on the *Ba'al Shem Tov* that the whole purpose of *Tzimtzum* is for man to unite with *Hashem*.

¹⁵ Who can't handle the brightness of Hashem's infinite light without the *Tzimtzum*.

¹⁶ The meaning of "הצו-צרות" is that man (and also *Hashem* so to speak) are only "half-forms" (man is only 'and *Hashem* is only 'א") only when they are united, do they become a complete form- אדם.

From here we see how the purpose of "above to no end" is not just to create a "void", but rather its ultimate purpose is to help limited man separate and elevate himself from physicality and unite with ' κ , ¹² the ultimate infinity i.e. uniting Γ with ' κ .

וזהו ענין אוא"ס למעלה עד אין קץ, וכמו שמביא אח"כ בהמאמר מ"ש בע"ח דמקודם הי' אוא"ס ממלא כל החלל, שאוא"ס הי' בגילוי, ו(לכן) לא הי' מקום למציאות העולמות, ובזה הי' הצמצום (וע"ד הנ"ל מהה"מ).

And this is what "above to no end" means, as the *Frierdiker Rebbe* brings later in the *Maamer* from the *Eitz Chaim*: "Originally, (before *Hashem* created the world,) *Hashem's* infinite light filled all space in a revealed fashion consequently there was no space for the existence of the worlds, for this reason there was a *Tzimtzum*." (Similar to the *Maggid's Torah*).

ADDITION FROM THE EITZ CHAYIM AND AVODAS HAKODESH

ועי"ז באים לעוד ענין ,שהרי הענין דאוא"ס למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית ישנו כמו שהוא בשרשו בעצמות, ששם הו"ע היכולת, אבל שם אא"ל מ"ש בע"ח שהי׳ ממלא כל המציאות ואח"כ נעשה צמצום, כי זה אא"ל במאור כ"א באור.

Based on this we come to another idea, that the concept of *Hashem's* infinite light being "below without finish" and "above to no end," also refers to the light as it is in its source, in *Atzmu*, only over there it is a *Yecholes*. But regarding *Atzmus* it is impossible to apply what's written in *Eitz Chaim* that, "*it filled all space*... and afterward there was a *Tzimtzumim*", since concealment can only apply to the light, not to the Luminary (Hashem.)

TORAS ADMUR HAZOKFIN

וכמו שמבאר אדה"ז בארוכה בתו"א ובכ"מ בלקו"ת , שצמצום אא"ל ח"ו במאור כ"א באור, דכיון שבאור שייך לומר התפשטות, שייך לומר בו ג"כ צמצום.

And this is similar to what the *Alter Rebbe* explains, (at length in *Torah Ohr* and *Likkutei Torah*) that there can only be a contraction in the light and not in the Luminary, *Hashem* (Heaven forbid), since when referring to light we can use the term "revelation/spread", so too we can use the term "concealment" regarding it.

ולכן ענין זה דכשצמצם אורו נשאר מקום חלל וריקם ופנוי, ה"ז רק בעיקר האור, שבאור זה שמקודם הי׳ בגילוי וממלא את מקום החלל באופן שלא הי׳ מקום למציאות העולמות (מצד רוב הבהירות כלשון המגיד שם), הנה אח"כ הוא באופן דהעלם.

Therefore, this idea (that when he contracts his light there remains a void and hollow space,) is only referring to the main light which was previously revealed and filled the (now) hollow space, leaving no room for the world to exist (due to the strength of brightness of the light as per the wording of the *Maggid*), that is now concealed.

אבל המאור הוא בגילוי גם אחה"צ ובכל מקום, כמבואר בתו"א שזהו מה ששם שמים שגור בפי כל אפילו בפי נשים ותינוקות ,דכוונתם באומרם שם שמים ה"ה לעצמות המאור, שזהו מה שהמאור נמצא בכ"מ, וענין הצמצום הוא רק באור, שתמורת זה שהי׳ בגלוי הרי אח"כ הוא בהעלם.

However the "Luminary" is still revealed in all places even after the *Tzimtzum*. This is why (as explained in *Torah Ohr*) "The name of *Hashem* is often repeated on the lips of man and even in the mouths of woman and children". Since the Luminary, (Hashem) is found in all places, and the *Tzimtzum* affects only the light, that instead of it being revealed it is hidden.

Chapter Four

ד) וממשיך בהמאמר בביאור הענין, דכיון שהוא אוא"ס באמיתית ובמילא אא"ל בו שום תוארים ושום הגבלות, ע"כ מוכרח לומר שיש אור הגבול ואור הבל"ג, היינו בחי׳ אור הנותן מקום למציאות, וגם אור כזה, שכשהוא בגילוי אין נותן מקום לעולמות.

The *Frierdiker Rebbe* continues: "The light is truly unlimited; hence it is impossible to attribute any descriptions or limitations to it.¹⁷ Therefore we must say, that in addition to the unlimited light there also exists a limited light, i.e. a light that allows for the worlds to exist.

וזהו שמביא בהמאמר מעבה"ק שאוא"ס הוא שלימותא דכולא, וכשם שיש לו כח בבל"ג כך יש לו כח בגבול, דאל"כ אתה מחסר שלימותו.

As it says in *Avodas HaKodesh: "Ohr Ein Sof* is of ultimate perfection, and just as He can express Himself infinitely, so too He has the ability to limit, for if you would not say so, you would be undermining His perfection."

ואעפ"כ לא הי׳ מקום למציאות העולמות, דכשאור הבל"ג הוא בגילוי אין נרגש אור הגבול. דהגם שבאמת ישנו אור הגבול, מ"מ אינו נרגש, ומה שנרגש הוא רק אור הבל"ג, ולכן לא הי׳ מקום למציאות העולמות (כנ"ל מע"ח).

¹⁸Nonetheless, when the infinite light is revealed, it prevents the ability to limit from being felt (discerned). Although the ability to limit is there, all that is perceived is the *unlimited* expression and therefore, there isn't any place for the worlds to exist. (As seen previously in *Eitz Chayim*.)

¹⁷ Meaning, it isn't limited to expressing itself *only* in an *unlimited* way.

¹⁸ Even though the limited light was always present, which would seemingly allow for other existence -

ובזה הי׳ הצמצום, ובאופן שצמצם אורו לגמרי, אשר לכן נקרא מקום חלל ריקן ופנוי, שבערך האור שהי׳ בגילוי נעשה המקום פנוי מזה וריקן וחלל, ואח"כ המשיך קו קצר ודק, שמזה נעשה בריאת ומציאות העולמות.

And this was the accomplishment of the *Tzimtzum*, it completely concealed the unlimited light, ¹⁹ for this reason the place²⁰ is now²¹ called "a hollow empty void." Since in comparison to when the light was revealed, it is now hollow.²²

Afterward, *Hashem* drew forth a short and thin sliver (of light) into the hollow place, from which came forth the creation and existence of the worlds.

ובזה מתרצים מ"ש אני ה׳ לא שניתי, וכן (כמובא במאמר זה) אתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם , ולכאו׳ יש שינוי גדול ביותר, עד שלא נברא העולם ואח"כ בריאת העולמות, עד (כמובא לעיל בהמאמר) למטה מטה עד אין תכלית.

With this, we can make light of what's written: "I, *Havayah*, did not change" and²³ "You are (one) before the worlds were created and you are (one) after the worlds were created."²⁴ For seemingly, there *was* a significant change, *Tzimtzum*, creation, and even until the lowest of worlds! (As seen previously in the *Frierdiker Rebbe Mammer*.)

²² Of the infinite light (which withheld the ability to limit.)

¹⁹ The purpose of this concealment is to reveal the ability to limit, enabling the creation and existence of the worlds.

²⁰ That was previously filled with infinite light.

²¹ Post-Tzimtzum

²³ As written later in the *Frierdiker Rebbe's Maamer*.

 $^{^{24}}$ Even after the creation of the worlds, Hashem remains the only existence.

TORAS HAMITTELER REBBE

וכמו שמבאר בארוכה בשער היחוד (לאדהאמ"צ פ"ט), דלכאורה אינו מובן איך אומרים לא שניתי, דהרי כשיש שינוי אפי׳ במל׳ דעשי׳, הרי מלכותך מלכות כל עולמים שמלכותך שלפנה"צ זהו מלכות כל עולמים, גם עולם הכי תחתון, וא"כ כשיש שינוי במלכות דעשי׳ הרי זה גופא פועל שינוי לכאורה במלכותך (שלפנה"צ), ואיך אומרים אני הוי׳ לא שניתי.

This same question is addressed at length by the *Mitteler Rebbe*:²⁵ "Seemingly, "I, (*Havayah*,) did not change" is not understood, being that "Your kingship extends throughout all worlds," *Hashem's* sovereignty before the *Tzimtzum* is the same sovereignty that extends throughout all the worlds, even to the lowest.

Therefore, if a change occurs in *Malchus D'Asiyah*²⁶ it should seemingly reflect on a change in *Hashem's* sovereignty (even) as it is before the *Tzimtzum*!

ומתרץ דמכיון שאנו אומרים שהי׳ צמצום, אשר בזה שוללים אנו את ומתרץ דמכיון דעילה ועלול. לכן אין זה פועל שינוי.

He answers, that since we are dealing with *Tzimtzum*, which isn't in a chain of "cause and effect" it therefore doesn't affect any change.

דהנה, בעו"ע הרי העלול הוא ממהות העילה, ובמילא כשיש שינוי בהעלול נעשה שינוי במהות העילה. ועוד יותר הוא כשאומרים הל' שפע, דזהו הדיוק במה שמשתמשים בהלשון אור שהוא לשלול את הענין דשפע, (כמבואר בהמאמר להבין מ"ש אוא"ס למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית) שכשיש שינוי בהשפע נעשה שינוי גם בהמשפיע.

²⁵ Sha'ar HaYichud Chapter 9.

²⁶ Malchus D'Asiyah is Hashem's sovereignty as it manifests in the world of Asiyah, the lowest rung in the chain of the worlds.

Meaning, when we are dealing with a chain of "cause and effect". The effect is from the same essence as its cause, and as a result when there is a change in the effect, it redlects a change in the cause.

This is true even more when using the word *Shefa*, ²⁷ for the intent in the use of the word "*Ohr*" (light) (as explained in *Ohr HaTorah*) is to negate *Shefa*, for when dealing with *Shefa*, a change in the *Shefa* reflects on a change in the source of the *Shefa*.

וכאן הרי אומרים שהי׳ ענין הצמצום, צמצום הראשון, שהי׳ סילוק ודילוג, שנעשה חלל ריקן ומקום פנוי (ולא באופן של עו"ע), ואח"כ נמשך רק קו קצר ודק, וגם בהדרגא שלפנ"ז הרי הי׳ הצמצום רק באור והארה (ולא בענין דשפע), אשר מזה מובן איך שאין זה פועל שום שינוי באני, בהעצמות.

For this reason, we are emphasizing that there was a "*Tzimtzum*" (specifically the primary *Tzimtzum*, "*Tzimtzum HaRishon*"), a complete withdrawal and "leap" of the light which created a hollow empty void, and afterward the subsequent re-emergence of the light was only "a thin and short sliver."²⁸

²⁷ To fully understand the idea of *Shefa* we will contrast it with *Ohr*:

Mashal for Ohr: When one works hard to understand a topic or when one comes up with a novel idea, his face lights up (automatically, without intent).

This is the idea of *Ohr* (light), it reflects its source/cause, just as the light shows on the deep intellectual comprehension (but not *what* he understood). (See *Sefer Maamorim Samech Aleph*, Page 165.)

Mashal for Shefa: A teacher teaching a student.

There are three main differences:

1. It does not happen automatically, rather it requires intense effort (unlike Ohr which comes automatically.)

2. The teacher must consider the student's intellectual capacity and modify the concept accordingly, (unlike *Ohr* which shines without making any modifications).

3. The teacher gives over the very idea itself and not just an outcome of the idea (unlike Ohr which is only a reflection of its cause.)

 28 This shows on the great separation between the *Maor* and the *Ohr*, therefore (unlike *Shefa*) a change in *Ohr* doesn't make a difference to *Atzmus*.

Also, even before the *Tzimtzum*²⁹, the *Tzimtzum* only affected the light, and the light is only a "reflection" of *Atzmus*. From this it is understood how the *Tzimtzum* doesn't affect any change in ("I") *Atzmus*.

ואח"כ מבאר יותר בשעה"י שם, שגם בהאור אין פועל שום שינוי. דהגם שבאור הי' הצמצום, וגם אור הנמשך הוא קו קצר ודק, שמזה שהוא קצר ודק מובן שנמשך באופן של קצר, שגם זה הוא צמצום, נוסף לזה שמתחלה נמשך ע"י הצמצום, אעפ"כ אומרים לא שניתי גם על האור.

And the *Mitteler Rebbe* continues, that even the light remains unaffected by the *Tzimtzum*!

Although we said that the *Tzimtzum* took place in the light, and we also said that the light drawn down afterwards is only a thin and short sliver.³⁰ (And this is all in addition to the fact that the ability for a limited light to emerge is only a result of the *Tzimtzum*.³¹) Nonetheless we say that "I did not change" is even referring to the light!

TORAS HATZEMACH TZEDEK

וכמ"ש אדמו"ר הצ"צ במצות האמנת אלקות, ומביא ג"כ מ"ש במ"א בביאור על מ"ש באוצ"ח, שגם באור אין שום שינוי.

As the *Tzemach Tzedek*³² writes, (and the *Frierdiker Rebbe* also brings what's written³³ in explanation to what's stated in *Otzros Chayim*) that also in the light there is no change.

-

²⁹ Which wasn't yet affected by the *Tzimtzum*, therefore one may think that it existed in a way of "Shefa" -

³⁰ Which is also a (result of) *Tzimtzum*.

³¹ Even though it's the same *Ohr Ein Sof* that re-emerges after the *Tzimtzum*, the very fact that it comes after *Tzimtzum*, makes it different.

³² Mitzvas HaEmunas Elokus Chapter 6.

³³ Likkutei Torah Hosafos of Parshas Vayikra.

באתי לגני

ומובא הדוגמא לזה ממשה שהי׳ נשמה דאצי׳, ומענין הנבואה, דב׳ ענינים אלו (משה ונבואה) הם בחי׳ אצי׳ ובריאה.

One example brought from *Moshe Rabbeinu*, whose soul was from *Atzilus*, and a second example from the concept of prophecy.

Prophecy is an experience of *Atzilus* dressed in the world of *Briah*.³⁴

הרי הגם שאמרו משחרב ביהמ"ק בטלה נבואה, אין הפי׳ שיש שינוי בהנבואה, דגם עתה יש ענין הנבואה, ורק שחסר מקבל.

Although it is stated that since the destruction of the *Beis HaMikdash* prophecy has been "nullified", it does not mean there is a change in the revelation of prophecy, for even now prophecy "exist". It is only that after the destruction of the *Beis HaMikdash* is no one with the capacity to receive prophecy.³⁵

ועד"ז אילו הי׳ נמצא משה רבינו עתה, הי׳ גם עתה נשמה דאצילות בגלוי ע"ד שהי׳ אז.

Similarly, if *Moshe* were to live in our times, his *Neshama* of *Atzilus* would be revealed in this world, just like in his days.

וא"כ הרי אין השינוי בהאור, אלא שאין מקבל לקבלו.

If so, there is no change in the light, (the light of *Atzilus* exists now) it is just that there is no fitting receiver.

³⁵ However, if there was a person with this capacity, he would receive prophecy, since the light of prophecy exists just as before.

³⁴ *Moshe's* soul is a revelation of the world of *Atzilus* in this world, and a human being experiencing prophecy is also a revelation from the world of *Atzilus* in this world as dressed in understanding (*Briah*).

ועד"ז הוא מ"ש במצות האמנת אלקות, בדוגמת רב המשפיע שכל לתלמידו, ששכל הרב הוא שלא בערך לשכל והבנת התלמיד, וכדי שיהי׳ אצלו שכל בערך התלמיד, צריך לסלק שכלו לגמרי ואח"כ הוא ממציא שכל בערך התלמיד.

Similarly, an example is brought³⁶ of a wise teacher teaching a pupil. He has deep wisdom that he wishes to transmit (impart), but the teacher's understanding is of an entirely different caliber than the pupil's.³⁷ Therefore in order to transmit his profound wisdom, he must remove this wisdom entirely from his mind and then he regenerates the wisdom to fit the pupil's level.

הנה אפילו כשמסלק שכלו, אין הפי׳ שאז אין שכל אצלו, אלא שיש אצלו השכל כמקודם, ורק שאין זה שייך להמקבל.

Even at the very moment that the teacher puts his own understanding to the side, it hasn't been forever erased, it remains in its entirety, it has only been temporarily stored away due to the pupil's limited capacity.

דבנוגע להקישור שיש בין המקבל להרב, אין שייך זה שהרב הוא בעל שכל כמקודם, כ"א מה דכשהוא צריך להמשיך ולגלות שכל לתלמידו, הנה בזה אין שכל הרב בגלוי, גם לא שכל הגבולי שבו, היינו השכל שבערך התלמיד כמו שהוא בהרב בגלוי ביחד עם השכל שהוא מצד הרב.

In order for the pupil to receive from the teacher's profound wisdom the teacher can't reveal everything, since then he will not receive anything, therefore all the teacher can reveal is what the pupil is capable of grasping.

³⁶ Mitzvas HaEmunas Elokus, Chapter 4.

³⁷ If the teacher were to pour out all his knowledge, the pupil would remain with nothing.

In this revelation, the teacher's profound understanding isn't perceived, and even the *limited* version of the teacher's understanding³⁸ isn't perceived.³⁹

אשר זה נותן הבנה איך שגם מצד האור לא שניתי, שהרי השינוי אינו בהאור, כ"א מה שחסר מקבל שיהי׳ בערך לקבל אור הנבואה או ענין אצילות שיהי׳ בגלוי, ע"ד כשהי׳ משה בזמנו ונביאים בזמנם.

This adds depth to our understanding of how the light remains unchanged. ⁴⁰ The only reason the light isn't perceived (using the framework of the above analogies) is that there is no fitting *Mekabel* to receive the light of *Atzilus*, like *Moshe* and the Prophets were capable of in their time. ⁴¹

והנה במאמר בעל ההילולא מבאר עוד יותר, שאפי׳ מצד הצמצום ג"כ לא שניתי.

The *Frierdiker Rebbe* continues to develop this idea even further and says that even from the "perspective" of the *Tzimtzum* itself there is no change!

ומבאר את זה ע"י משל ודוגמא מרב שמלמד ומגלה שכל לתלמידו, דחפצו הוא יהי׳ נטיעותיו כמותו (היינו שתכלית הרב הוא שיהי׳ התלמיד סוכ"ס כמו הרב).

³⁸ The way the idea exists in the teacher's mind after the *Siluk*.

³⁹ For even the way the idea exists in the teacher's mind after the *Siluk* is still above the pupil's capability to grasp. In order to introduce a new idea to the pupil, the teacher must go into the world of the pupil and understand how the pupil's mind processes information, then he can reassemble the idea with building blocks that fit seamlessly with the pupil's processing abilities. When the idea takes on this form, it can then be transmitted to the pupil.

⁴⁰ Even post-*Tzimtzum*.

⁴¹ So too, the *Ohr Ein Sof* that goes through the *Tzimtzum*, shines just as before. It is only that the limited worlds are unable to receive it, therefore in relation to them there is a "*Tzimtzum*."

He explains this with a parable of a teacher imparting knowledge to his student, that the ultimate intent of the teacher is to guide the student to think as he does. 42

אמנם כדי שיוכל המקבל להכיל את ההשפעה (ויבוא להיות כמו הרב), צ"ל צמצום שכל הרב לגמרי, סילוק וצמצום הראשון, ואח"כ צ"ל המשכת קו קצר ודק, שכל שבערך התלמיד, וגם שכל זה צריך יומשך לא כמו שהוא בהרב עצמו, אלא באופן של קצר ודק, כדי שיתקבל אצל התלמיד.

The only reason the teacher (temporarily) conceals the idea is to make it accessible to the pupil. 43

Then he must draw forth the idea in a simplified form, (in a way the student will relate,) however, when being taught, the teacher's profound understanding isn't perceived, and even the *limited* version of the teacher's understanding⁴⁴ isn't perceived.⁴⁵

ואז יתמלא סו"ס כוונת הרב שיהי׳ נטיעותיו כמותו, כמו הרב.

Only then will the teacher's intent, that eventually the pupil will come to the same understanding as him, be fulfilled.

וא"כ הרי לא זו בלבד שמצד האור אין שינוי, שהרי האור הוא בגלוי ורק שאי"ז שייך להתלמיד, אלא אפילו מצד הצמצום עצמו, כיון שכל ענינו הוא כדי שיהי' נטיעותיו כמותו, היינו שהתלמיד יהי' כמו הרב, שיקח גם את הבל"ג של

⁴² In a way that (after much time and effort) the student can reach the same depth and understanding as the teacher.

 $^{^{43}}$ So that later, the student will reach the same depth as his teacher.

⁴⁴ The way the idea exists in the teacher's mind after the Siluk.

⁴⁵ For even the way the idea exists in the teacher's mind after the *Siluk* is still customized to the pupil's capability. In order to introduce a new idea to the pupil, the teacher must go into the world of the pupil and understand how the pupil's mind processes information, then he can reassemble the idea with building blocks that fit seamlessly with the pupil's processing abilities. When the idea takes on this form, it can then be transmitted to the pupil.

באתי לגני

הרב, והרי הדרך לזה הוא הצמצום, א"כ הרי בשעת הצמצום יש בהצמצום מה שהרב הוא בלי גבולי.

So not only is there no change from the "lights" perspective, ⁴⁶ but even from the perspective of the *Tzimtzum* (darkness) there is no concealment, since the entire depth of the teacher's knowledge is found within the *Tzimtzum*, ⁴⁷ and the entire purpose of the *Tzimtzum* is that eventually the pupil should reach the teacher's level of understanding. ⁴⁸

אלא דבכדי שגם התלמיד יהי׳ כן, בלי גבולי, צריכים לענינים אלו צמצום).

It is only that in order for the pupil to reach the teacher's depth, which was previously inaccessible to him, the concealments are necessary.

וא"כ אין זה שינוי אמיתי, ורק שלהתלמיד נראה כן, אבל הרב רואה כבר בהצמצום והשינוי איך שעי"ז נעשה הענין דנטיעותיו כמותו, אלא שמקודם הוא בכח והתחלה ואח"כ בא לפועל.

Therefore, it is understood that the *Tzimtzum* doesn't affect any real change, it only appears as so from the pupil's perspective. The teacher, however, sees in the *Tzimtzum* how it enables the pupil to reach his full understanding.

In the beginning the full complexity is only in potential, but afterward, when the pupil will recognize the full profundity of his

⁴⁷ Meaning even though, what is being taught to the student is only a simplified version, but still the entire depth is contained in it.

⁴⁶ Just as it seems that the teacher puts his understanding aside (from the student's perspective) and yet in truth, it doesn't go anywhere, it remains in its entirety.

⁴⁸ Being that right now the student's capacity is very small, the teacher needs to "make the idea "smaller" to be able to fit in his head, and later when the student becomes smarter, he will appreciate the full depth.

teacher's wisdom (and also see how it was all packed into the concise words of the teacher) it will be actualized.

Chapter Five

ה) והנה מצד כל עניני הצמצום, הן אמת שלא שניתי, אעפ"כ בנוגע להגילוי הוא בהעלם אחר העלם, וכנ"ל מתורת הבעש"ט שנתלבש בהאותיות מאל"ף עד תי"ו עד שנעשה חושך ובוהו.

It is true that (even) from the perspective of *Tzimtzum* "nothing changed," nevertheless, the *revelation* of the infinite light goes through concealment after concealment⁴⁹ (as seen in the teaching of the *Ba'al Shem Tov*) that *Hashem* enclothed himself within the letters 'א through 'n until ובוהו (darkness and emptiness) were created.

וזהו שממשיך בהמאמר, דאע"פ שיודעים שבכל ענין יש הדבר המחיי אותו, שזה יודע כל אחד, אעפ"כ יכול להיות כאלו שטועים ואינם יודעים ומרגישים שהחיות שלהם הוא אלקות ,ועד שאפשר לבוא לההיפך, וכלשון המאמר שאומר כחי ועוצם ידי ועוד יותר שאומר לי יאורי ואני עשיתני.

This is what the *Frierdiker Rebbe* continues to explain in the *Maamar*, that although it is obvious that every creation has something giving it life, (and this known by everyone) nevertheless, there may be those who make the mistake and don't know or recognize that their life force is from *Hashem*, to the extent that they can attribute their achievements to, "my power and the strength of my hand," and to an even more extreme "the Nile is mine, and I created it."

דהנה לכאו' ע"י התבוננות היו צריכים לבוא לידי הכרח אשר בדבר הוי' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם.

For seemingly, through contemplating the creation, one should inevitably conclude that "with the word of *Hashem* the heavens were

⁴⁹ This is only temporary, and only from the student's/world's perspective (as explained in Chapter four).

created and with the breath of His mouth all of their hosts." (So how is it possible for a person to attribute his life to himself and not to his Creator?)

TORAS HAREBBE MAHARASH

וכמו שמבאר כ"ק אדמו"ר מהר"ש בהמשך מים רבים (שזהו מהמאמרים שחזר כמה פעמים) ובכ"מ, שכל מציאות למטה הוא מורכב מד' יסודות, שז"ע חיבור היסודות, ובאם יהי' פירוד היסודות לא תשאר מציאות, וא"כ מציאותם הוא ע"י כח המרכיב ומקשר ומיחד היסודות, שכח המרכיב הזה הו"ע שלמעלה מהד' יסודות. ועאכו"כ שאילו ניתנה רשות לעין לראות היו רואים איך שדברך הוי' לעולם נצב בשמים, שזה עושה ומקיים מציאות השמים וארץ וכל אשר בם, שלזה באים ע"י התבוננות כמבואר בארוכה.

As explained by the *Rebbe Maharash*, ⁵⁰ that every physical existence is a combination of four elements, ⁵¹ and if these elements were to be divided, all existence would cease. If so, all physical existence depends on the force which unites attaches the elements. ⁵² This force is greater than the four elements themselves. ⁵³ And certainly if permission were to be given to the eye to see, it would be seen that "the word of *Hashem* is constantly standing in the heaven" that it is the word of *Hashem* that is creating the Heavens and the Earth and all that is upon them.

ואעפ"כ הוא בהעלם אחר העלם, עד שאפשר להיות מזה גם ענין הפכי, וכנ"ל בענין דחושך על פני תהום וכו', וגם עד שאומר לי יאורי ואני עשיתני, שזהו ענין העלם אחר העלם, שהו"ע למעלה מעלה עד אין קץ.

⁵⁰ In the *Hemshech* of *Mayim Rabim* which was repeated many times, and in and many other of his *Maamorim*.

⁵¹ Fire, wind, water, and earth.

⁵² Which keeps them from separating, allowing them to be a physical existence.

⁵³ Since only a power higher than the elements can combine and unite them.

⁵⁴Nevertheless, (the reason why it's possible for one not to recognize His creator) is because there are many concealments affecting *Hashem's* light, which even allows for the opposite, ⁵⁵ (as seen in the Ba'al Shem Tov's explanation of the words in the verse: "...darkness over the surface of the abyss" ⁵⁶) to the extent that is possible to say that "the Nile is mine, and I created it". This is the idea of "concealment after concealment" and the concept of "above to no end".

_

⁵⁴ Although the fact that Hashem is creating everything is perceivable through contemplation -

⁵⁵ Not only does he not attribute life force to the Creator, but he can even attribute it to himself.

⁵⁶ That *Hashem* hides Himself within many concealments and masks, represented by the words, חנהו, ובוהו, וחושך, ותהום creating the worlds of *Kelipah*.

Chapter Six

ו) והנה ע"ד המבואר לעיל באוא"ס למטה עד אין תכלית, שהוא נמצא גם למטה מטה באופן של אוא"ס, עד"ז הוא ג"כ בענין למעלה מעלה עד אין קץ, היינו בעילוי אחר עילוי עד אין קץ, עד שהוא העלם כ"כ שאומר כחי ועוצם ידי, לי יאורי ואני עשיתני, וגם שם הוא באופן של אוא"ס, ורק שהוא באופן של העלם אחר העלם.

Just as *Hashem's* infinite light is found "below without finish" in an unlimited way,⁵⁷ so too *Hashem's* infinite light is "above to no end," going through endless concealment,⁵⁸ to the extent that creations can (mistakenly) attribute their achievements to "my power and the strength of my hand," and to an even greater extreme, "the Nile is mine, and I created it."

וזהו מה שממשיך בהמאמר אכן אתה אדל מסתתר, שכמו שאדל, שענינו מסד אדל כל היום — ענין הגילוי, באופן דלמטה מטה עד אין תכלית, הוא מהבחי׳ דאתה, עד"ז מה שאלקות מסתתר — הענין דהעלם אחר העלם, הוא ג"כ בא מבחי׳ אתה, דדוקא מאוא"ס יכול להיות הענין דלמעלה מעלה עד אין קץ, הענין דהעלם אחר העלם.

This is what the *Frierdiker Rebbe* explains by quoting the verse: "It is true, you are the G-d (א-ל) who conceals (מסתתר)." Just as the revelation of *Hashem's* name א-ל, representing His attribute of unlimited kindness (as it says⁵⁹ הסד א-ל כל היום 60) is from *Hashem* Himself, so too the concealment of *Hashem's* revelation (through withdrawal after

⁵⁷ Spreading itself endlessly, down to the lowest reality, yet remaining infinite.

⁵⁸ The difference being that "below without finish" is infinite revelation, while "above to no end" is infinite concealment.

⁵⁹ Psalms, 52 3.

⁶⁰ Trans. Kindness of Hashem all day. The word "day" represents revelation, and "all day" represents unlimited revelation, and a revelation is the idea of kindness.

withdrawal) comes from *Hashem* Himself. For it is exclusively within *Hashem's* ability to effect a withdrawal of the light.

TORAS HARFBBF RASHAB

וכמבואר בארוכה בהמשך תרס"ו ותער"ב (ובכ"מ) מכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע ,דכמו שכח הבל"ג הוא מבל"ג האמיתי, כמו"כ כח המגביל, ולמטה מזה כח הגבול, נלקח ג"כ דוקא מבלי גבול האמיתי.

As explained at length by the Rebbe RaShab, ⁶¹ just as the unlimited ability stems from the truly unlimited one (*Hashem* Himself), so too does the ability to limit the unlimited light (and the ability for limit in general,) is from the truly unlimited one (*Hashem* Himself).

והראי׳ לזה, דהרי א"א להגביל כח (הבל"ג) רק ע"י ענין שלמעלה ממנו, שמזה הנה אדרבה — מוכרח לומר עוד יותר, שבבחי׳ אתה גופא הנה כח הגבול (הענין דמסתתר) הוא למעלה יותר מא־ל (גילוי), שהמסתתר הוא למע׳ בהאתה מהא־ל.

The proof for this is that an effect (revelation) can't go against its nature, only a power above the effect (i.e. its cause) can suppress its nature.

From here it comes out that the ability to withhold infinite light is a greater expression of *Hashem* than his ability to reveal⁶².

ומביא דוגמאות ומשלים לזה כמו שהוא למטה מן הצמצום, בעולמות ומביא דוגמאות ומשלים לזה כמו שהוא למטה, בכלים דבי"ע ,וגם למעלה מזה בכלים דאצילות, עד לפני הצמצום, עד בעצמות ששם הו"ע היכולת, היכולת להאיר והיכולת שלא להאיר, ששם הוא בשוה, ומזה בא לענין אוא"ס למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית.

⁶² The ability to limit an unlimited expression is a greater accomplishment than the unlimited expression itself, therefore it requires a higher source.

⁶¹ Sefer HaMaamorim תער"ב and תער"ב as well as many other of his Maamorim.

To bring out this idea the *Rebbe RaShab* brings examples and parables where the ability of limitation is found throughout *Seder Hishtalshelus*:

This idea 63 is found in the relationship between the light and vessels in the lower worlds (עולמות בי"ע), 64 and in the higher world of אצילות, and also in the light before Tzimtzum, 65 and even in Atzmus 66 , where the ability to be revealed or be concealed is equal, 67 and from here (Yecholes HaAtzmus) comes the Seder Hishtalshelus concepts of "above to no end" and "below without finish".

וז"ע אכן אתה א־ל מסתתר, עד שבא במסתתר בפועל עד לעולמות קליפין (כמבואר בתורת הבעש"ט הנ"ל)

And this is the meaning of: "It is true, You are the G-d (א-ל) who conceals (מסתתר)." (That the ability to conceal comes from "You"-Atzmus.) Until it is actually concealed, reaching down even to the worlds of Kelipah.

⁻

 $^{^{\}rm 63}$ The idea of "above to no end" (concealment and limitation) -

 $^{^{64}}$ That in the עולמות בי"ע the light of the *Sefiros* represent the ability to reveal, while the vessels represent the ability to conceal, defining the lights and giving them a specific form.

⁶⁵ Even before the *Tzimtzum* there exists the idea of revelation and concealment, revelation is the state of *Ohr Ein Sof* as it exists before it arose in *Hashem's* will to create world's where it is considered *Ein Sof*, and concealment is the state of *Ohr Ein Sof* after *Hashem's* will to create worlds, where there is a certain change in the light, that in comparison to the *Ohr Ein Sof* before, is considered a "limitation."

⁶⁶ Regarding *Atzmus*, there is obviously no limitation, all that is being said is that the idea of limitation begins in the fact that *Atzmus* has limitless ability (which includes the ability to limit).

 $^{^{67}}$ Unlike in the Ohr, which is the "ability to reveal" being actualized (there is now revelation), however the ability to limit, remains only in potential.

⁶⁸ Literally, "shell" or "husk". Used interchangeably for "evil." Evil exists when the divine flow of energy is obstructed and distorted by the *Kelipah*, allowing for the denial of Hashem, just as a shell obstructs the consumption of a fruit or nut.

וענין זה בעבודת האדם הוא מה שאומר כחי ועוצם ידי, ולי יאורי ואני עשיתני.

This expresses itself in *Avodas HaAdam* when a person attributes his achievements to "my power and the strength of my hand," and to an even greater extreme, "the Nile is mine, and I created it."

וזהו מה שנת"ל שב׳ הענינים הם באוא"ס שאור א"ס הוא למעלה עד אין מדהו מה מדינים אלא שהענין דלמטה עד אין תכלית, אלא שהענין דלמטה עד אין תכלית נמשך מכח הממשיך, והענין דלמעלה עד אין קץ הוא בהעלם אחר העלם והכח שלא להאיר, ולצמצם.

And this is what we explained previously about "above to no end" and "below without finish."

(That the only difference between them is, "below without finish" is from the ability to reveal, and "above to no end" is from the ability to (passively) not reveal and to (actively) conceal.)

Chapter 7

ז) והנה הבחיי דלמעלה מעלה עד אין קץ — העלם אחר העלם, הו"ע האוצר, שגם הוא בהעלם.

The level of "above to no end," - "concealment after concealment", is the same concept as the "Otzar" which is also concealed.

אמנם בכדי לנצח המלחמה, נותנים לא רק הבחי׳ דלמטה עד אין תכלית, אלא שגם מבזבזים האוצרות, שז"ע למעלה עד אין קץ, ועי"ז מנצחים אנשי הצבא אח המלחמה.

However, to win the war, not only does *Hashem* give the revelation of "below without finish", but He also splurges his treasuries, which is the revelation of "above to no end", ⁶⁹ and it is through this that the soldiers win the war.

ואף על פי שנותנים האוצר לפקידי החיל, מ"מ הכוונה היא שעל ידם יבוא אנשי הצבא, שהם מנצחים המלחמה בפועל, שלכן נקראים בשם צבאות הוי׳.

Although the treasures are given to the commanders, the purpose is that they should end up with the soldiers who are the ones who actually bring the victory. And therefore they are called "The Army of Hashem".

וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, דכמו שביצי"מ כתיב דיצאו מארץ מצרים על צבאותם, ואז נקראו ישראל בשם צבאות הוי׳, כמו"כ אראנו נפלאות בביאת משיח צדקנו, ע"י העבודה במשך זמן הגלות, והיציאה למלחמה עם האוצר של יר"ש, שעי"ז לוקחים האוצרות שלמעלה ומנצחים את המלחמה, ובני ישראל יוצאים ביד רמה ע"י משיח צדקנו בקרוב בימינו.

⁶⁹ See the end of Chapter one.

It is stated: "Like the days of your redemption from *Mitrayim*, I will show you wonders (during the final redemption)."

That just as by the exodus of Egypt, where it is written that the *Yidden* left "according to their *Tzivos*" and since then they were called "*Tzivos Hashem*." So too by the coming of *Moshiach Tzidkeinu*, through the *Avodah* throughout the duration of *Galus*, and by going out to war with the treasury of *Yiras Shamayim*, the *Yidden* are leaving this exile with a "mighty arm", through *Moshiach Tzidkeinu*, speedily in our days!

לעילוי נשמת שלום כן זאכ ע"ה סיימאנס נפטר כיום כ' שכט ה'תשפ"ג ת.נ.צ.כ.ה.

ולעילוי נשמת ירוחמה בת מאיר ע"ה שדלצקי נפטרה ביום ט' שבט ה'תשל"ג ת.נ.צ.ב.ה.

Donated by:
Benyomin & Raizel Simons Sydney Australia
In honor of their Parents Yahrzeit

To sponsor an upcoming publication:

Venmo

PayPal

CashApp

Zelle

For sponsorships and dedication opportunities please contact us at: englishtorah@gmail.com